

'Niet geld, maar welzijn dempt geluuskloof'

Evert Nieuwenhuis

gepubliceerd op 06 augustus 2008 00:00, bijgewerkt op 12:31

AMSTERDAM - AMSTERDAM Het Amerikaanse hyperkapitalisme is vooral goed voor de rijken; het staat dagelijks in de krant. Terwijl arme huizenbezitters door hun bank op straat worden gezet, verdienen enkele hedgefonds grof geld aan de hypotheekcrisis. Superbelegger John Paulson verdiende zelfs 3,7 miljard dollar aan de crisis met de armeluishypotheeken.

De Amerikaans economen Betsey Stevenson en Justin Wolfers van de Universiteit van Pennsylvania brengen in deze economische sombere tijden verassend nieuws. De inkomensongelijkheid mag dan toenemen, maar geluk wordt steeds eerlijker verdeeld.

Tot voor kort waren rijke Amerikanen gelukkiger dan arme Amerikanen. Ook langs andere scheidslijnen bestaat de geluuskongelijkheid: hoogopgeleiden zijn gelukkiger dan laagopgeleiden, blanken zeggen gelukkiger te zijn dan gekleurden, gehuwden gelukkiger dan alleenstaanden en – opvallend – vrouwen gelukkiger dan mannen.

Maar dat beeld is aan het veranderen: de geluuskloof blijkt te slinken. De geluuskongelijkheid tussen wit en zwart is al voor tweederde verdampt. Ook mannen en vrouwen blijken nu even gelukkig. Opvallend genoeg is de kloof tussen hoog- en laagopgeleiden juist weer gegroeid, ten gunste van hoogopgeleiden.

Hoe komt dat? Hoe kan het dat inkomensongelijkheid de afgelopen drie decennia alleen maar toenam, terwijl de geluuskongelijkheid juist afnam?

De economen Stevensen en Wolfers zoeken de belangrijkste verklaring in de 'niet-pecuniaire sfeer', ofwel in de zaken des levens die niets met geld te maken hebben. De afgelopen dertig jaar veranderde Amerikaanse samenleving drastisch. Dankzij wetgeving en veranderende sociale normen werd de samenleving bijvoorbeeld steeds gelijkjer. Discriminatie op grond van ras, geloof of sekse nam af, waardoor de kans op geluk toenam.

Bovendien kregen steeds meer mensen vrije tijd. De 'nieuwe vrije-tijdsklasse' bestaat vooral uit

arme mensen. Zij hebben meer vrije tijd dan voorheen, terwijl hoogopgeleiden niet meer vrije tijd kregen, en soms zelfs minder vrije tijd.

Een leek zou denken dat deze constatering het slinken van de geluuskloof aardig verklaart. De meeste mensen zijn immers gelukkiger als ze langs de waterkant vissen dan wanneer ze hamburgers draaien in een fastfood restaurant. Arme mensen worden dus gelukkiger, terwijl rijke mensen al behoorlijk gelukkig waren. Het gevolg is dat de geluuskongelijkheid kleiner wordt.

Maar of de 'niet-pecuniaire' verworvenheden ook echt tot meer geluk leiden, durven de onderzoekers niet met stelligheid te beweren. Zij presenteren slechts constateringen. Om oorzakelijke relaties bloot te leggen, is meer onderzoek nodig, zeggen de onderzoekers.

Gelijk hebben ze. Want ook bij wetenschappers moet de schoorsteen roken. Anders ontstaat een nieuwe inkomens- en geluuskloof.

Evert Nieuwenhuis

url: http://www.volkskrant.nl/archief_gratis/article1052543.ece/Niet_geld%2C_maar_welzijn_dempt_geluuskloof